

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

MOTTO: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

V. ÅRG.

STOCKHOLM, 15 NOVEMBER 1916.

Nr 22.

"Kvinnans timma har slagit."

På den amerikanska Landsföreningens årsmöte i Atlantic City sistlidna september höll mrs Chapman Catt ett mycket uppmärksammat tal, vari hon uttalade som sin fasta övertygelse, att det kommit till en kris i den kvinnliga rösträttsrörelsen, och om man med entusiasm och viljekraft förstod att begagna sig av denna kris, skulle det vara liktydigt med en avgörande seger i en nära framtid.

"Jag är medveten om", yttrade hon, "att inte alla rösträttskvinnor dela denna min tro; de se inga tecken i dag, som inte också funnos i går, inga händelser under år 1916, som avsevärt skilja sig från dem under år 1910. För dem har rörelsen från sin första begynnelse utvecklats lugnt och normalt för att även fortsätta efter samma linje. Jag kan endast försvara min ståndpunkt med, att det är bättre att inbilla sig att en kris föreligger, även om den inte existerar, än att förneka den, när den verkligen inträffar; ty en kris innebär en kulmen av händelser, som påkallar nya tankar och åtgärder.

Betydelsen med en organiserad rörelse är att säkerställa dess mål. Den måste med naturnödvändighet lyda utvecklingens lagar och genom de olika stadierna av agitation och upplysning nå sitt förverkligande. Denna förverkligandets period är varje rörelses kris. Enligt min åsikt har detta betydelsefulla ögonblick, som i högre grad än någonsin påkallar vår självupppoffring och vår energi, nu kommit till oss. Jag tror att segern är inom räckhåll, och att tiden är inne, då vi måste lyfta den ned från det blå och inregistrera den på jorden.

Om detta är sant, då är den tid förliden, då vi sade: 'Män och kvinnor, se på idealet där uppe, en dag kan det komma ned till oss', och i stället har den tid kommit, då vi från varje stad och by måste ropa så högljutt, att ljudet återskallar från varje bergstopp och från strand till strand 'Nu har kvinnans timma slagit'. Antag att flertalet av rösträttskvinnorna inte tro att krisen är inne och inte sträcka ut sina händer efter segern, vad kommer då att ske? Ja, vi komma alla att fortsätta vårt arbete, men vår sak kommer alltså att vara oavgjord, och vi få lämna den i arv åt dem, som äga en klarare syn på tiden och större företagsamhet än vi. Men om vi å andra sidan sträcka oss efter segern, även om den inte är alldeles inom räckhåll? Har någon skada skett? Nej, ingen. Därför, kamrater i arbetet, ber jag att ni fästa er uppmärksamhet vid de tec-

Må den känsla av förödmjukelse, som vi erfara vid tanken på att hela den övriga Norden gått oss förbi, bli en drivfjäder för oss att öka våra skaror och hindra ett skenbart "på stället vila"; må den mana till frammarsch, och detta i ett tempo, som förkortar tiden mellan nuet och den stund, då vårt segerbanér erövrar.

Kvinnornas Kalender 1917.

ken, som bebåda en kris, och att ni ta edra mått och steg för att vända denna kris till seger."

Mrs Catt övergick därefter till att tala om den stora världskris, som kriget avvägbragt och som skall medföra den största politiska och sociala revolution, som världen någonsin bevittnat. Även kvinnans ställning har undergått en genomgripande förändring, då kvinnorna nu överallt ersätta männen i deras arbete, odla fälten och mata maskinerna. "Europa bevittnar, att det är kvinnorna, som hålla civilisationens trådar samman, medan männen strida. Ett starkt ljus har kastats över nationerna, och i skenet från det ljuset har man varnat, att varje land är beroende av två kompanjoner med olika, men lika stort ansvar."

Mrs Catt skärskådade därefter förhållandena efter kriget och ansåg, att den position kvinnorna kämpat sig fram till, skulle de också veta att behålla, och det härskri, som skulle ljuda över hela den industriella marknaden vore: Lika lön för lika arbete. Den ekonomiska omvälvningen skulle medföra politisk frihet, och den senaste tidens händelser, Englands frontförändring, mr Asquiths omvändelse och Kanadas rösträttssegrar, bevisade att nya vindar blåste i tiden.

"Sålunda", slutade mrs Chapman Catt sitt storstilade och tankeväckande tal, "kan den som ger sig tid till att lyssna, över kanonernas dån och aeroplanens surrande, höra hur de kedjor brytas, vilka så länge hållit Europas kvinnor fjättrade. Priset har varit dyrt, men ett faktum kvarstår, och det är att ur kriget skall uppstå den kvinna, som skall nå sin fulla frigörelse. Den kvinnan skall ha många svåra problem att lösa, men hon skall tillåtas att medverka till deras lösning på ett helt annat sätt än som skett någonsin tillförne.

'Kvinnans timma har slagit.' Den har slagit inte bara för Europas, utan för hela världens kvinnor."

Dyrtidsproblem.

Sällan ha väl Sveriges husmödrar i högre grad än vad nu är fallet presats mellan dyrtidens sköldar. Situationen för närvarande är lika åtstramad som någonsin i ett krigförande land och de för hushållet nödvändigaste artiklarna såsom smör, mjölk, mjöl och socker kunna inte anskaffas i på långt när tillräckliga kvantiteter. Att dyrtiden erbjuder problem, som ingalunda äro lätta att lösa, måste vara tydligt för envar, men då ansvaret för livsmedlen anförtröts åt sådana personer, som äga betingelserna att i någon mån kunna beräkna tillgång och efterfrågan, måste även den oinvidge ställa sig undrande och spörjande inför en ledning, som genom för sent utfärdade exportförbud och senare genom licenser minskat landets produkter, så att nu verklig brist föreligger.

Licenserna äro den bakport genom vilken livsmedlen alltjämt strömma ut ur landet, och om även andra varor komma in i stället, torde det väl kunna ifrågasättas, om dessa för Sveriges vidkommande äro lika nödvändiga som ingredienserna till den dagliga födan. Det skylles i dessa tider på lantmännen, som med vett och vilja behålla sina produkter och inte släppa ut dem i marknaden, men bör inte hellre fellet sökas hos en organisation, som har i sin hand att reglera förhållandena, men underlåter det. Om bönderna hellre ge sina kreatur spannmål än att köpa in det dyrare kraftfodret, så må man icke undra över, om den ekonomiska beräkningen driver dem till att behålla den billigare varan och undvika att köpa den dyrare. Väntar man sig något annat, räknar man med ett ädelmod, som under dessa kristider saknats i allra högsta grad just bland de element i samhället, vilka, i besittning av medel och i fruktan för dyrtiden, köpt in så stora förråder att verklig brist uppstått.

Dessa den mänskliga egoismens triumfer utspelades redan under krigsutbrottets första dagar, då butikerna län-

sades på sitt innehåll och somliga visthusbodnar och skafferier stodo överfyllda medan andra förblevo tomma.

När det gäller en hel befolknings tillgodoseende med livsmedel, får man icke räkna med den enskildes mer eller mindre goda vilja, utan fordra att de, som åtagit sig att leda landets öden, icke bara sätta en gräns för exportörers och livsmedelsjöbbares prestationer, utan även föranstalta den reglering av förhållandena mellan producenter och konsumenter, som dyrtiden kräver.

Sällan har exploaterandet av ett helt folks livsintressen tagit sig fräckare och mera utmanande former än på sista året, då exporten ohejdat fortgått och lagerlokaler stått fullpackade med varor, som icke utsläppts på den inhemska marknaden, där de stadigt stigit i pris. När exportförbudet äntligen kom, då voro vi redan strandsatta. Ett exempel är sockerfrågan. Varför skulle brist uppstå just i år, då vi förr fått vårt behov fyllt av den inhemska produktionen, om inte därför att så oerhörda kvantiteter tjänat främmande länders behov. Sockerkorten kunna icke fylla vårt behov ens om husmödrarna inte hade de sura lingonen att tänka på, och dessutom begås en väsentlig orättvisa mot landsbyggens kvinnor, som måste använda en del av sitt socker till bakning, medan städernas kvinnor ha bagerierna att tillgå.

Men det är inte bara husmödrarna, som lida under dyrtidens tryck. Det drabbar var enskild och hårdast dem, som äro beroende av sin dagavlönning eller timpenning. Det som knappast räckte, när livsmedelsprisen voro reducerade till hälften, hur skall det kunna räcka nu?

Ställningen bland industriarbetarskorna är i många fall förtvivlad och detta har även insetts av livsmedelsnämnden, som uppgjort förslag till understöd av olika slag, däribland bespisning av unga kvinnor i industriens tjänst.

Men äro dessa kvinnor verkligen hjälpta med understöd? Ligger det inte något principiellt motbudande och upprörande i den tanken att man som lön för sitt arbete och slit, dag efter dag, timme efter timme, skall nödgas att ta emot understöd. I praktiken måste detta kännas ännu mer kränkande och förödmjukande, och dessutom tillspetsar sig problemet på så sätt, att det icke endast blir de unga kvinnorna, som få understöd av staten, utan det är även deras arbetsgivare, som gynnas på ett för den allmänna rättskänslan upprörande sätt.

De kvinnliga industriarbetarnas lö-

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad.

Redaktion och Expedition: 6 Lästmakaregatan I

Redaktionstid: onsdag och lördag kl. 1/3-1/4.

Expeditionen öppen vardagar kl. 1-4.

Rikstel 8600. Allm. tel. 147 29.

Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:

Pris för 1916 Kr. 1:35.

Lösnummer 6 öre.

Pris för 4:de kvartalet 35 öre.

För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av 2 kr. i postanvisning till tidningens expedition.

RÖSTRÄTTSBYRÅN

6 Lästmakaregatan I, Stockholm

Allm. tel. 147 29. Rikstel 8600.

Öppen vardagar kl. 1/2 1-1/2 5 e. m.

L. K. P. R:s sekreterare träffas personligen kl. 1-3 e. m.

Männens F. K. P. R.

Lokalavdelningen i Kristianstad av Männens förbund för kvinnans politiska rösträtt har på sammanträde beslutat inrikta sin verksamhet den närmaste tiden efter en av dess styrelse i samråd med huvudledningen uppgjord plan. Stadgar antogs, som med ringa förändring kunde användas i övriga blivande lokalavdelningar. Åt föreningens styrelse uppdrogs att till 44 olika platser i Sverige, som trätt i förbindelse med Kristianstadsavdelningen i och för eventuellt bildande av lokalavdelningar, utsända upprop, flygblad och övriga trycksaker samt att i den mån det önskas biträda vid startandet av dessa nya avdelningar. Dessutom skulle de landstingsmän, som vid senaste landstingsval förklarar sig vara anhängare av kvinnans politiska rösträtt, tillställas cirkulär med anhållan om medverkan i arbetet för denna fråga.

Motion i stadsfullmäktige.

Fru Emilia Broomé har i en motion återupptagit det av stadsfullmäktige nyligen förkastade förslaget om uppförande av en bostadslägenhet i Bromma avsedd till arbetarbostäder för en beräknad summa av 239,200 kr.

Utmärkelse.

Det nybildade Samfundet för hembygdsvård har till sin första hedersledamot valt fröken Anna Lindhagen såsom erkänsla för hennes stora ansträngningar i arbetet för hembygdsvården.

ner ha hittills varit små, nu äro de otillräckliga, och tiden är inne att det tages ett kraftigt tag för deras organisation. Det är något bakvänt och snedvidt i ett system, som tillgodosgör sig kvinnlig arbetskraft, utan att i ersättning sätta dessa kvinnor i stånd att försörja sig med sitt arbete. Nu gå de undernärda och kläna till sitt arbete i fabriker och verkstäder och ge upphov till en generation, som redan i moderlivet stämpas av brist och armod.

Såväl för kvinnornas egen skull som för den uppväxande generationens betryggande är det nödvändigt att en ändring kommer till stånd och att kvinnornas löneförhållanden tas under noggrann prövning. Hela organismen blir lidande, när dess delar lida skada, och kunde vi nå så långt, att vi inte bara tänkte på oss själva och vår egen familj, utan besinnade att jämte oss tusentals familjer krävde sin andel av ljus och luft och näring, då skulle dyrdagens största och väsentligaste problem vara löst.

Gurli Hertzman-Ericson.

Fernqvists Kappaffär

33 Drottninggatan 33
n. b. och 1 tr. upp

Stort lager av in- o. utländska nyheter

i alla slags

DAMKAPPOR, DRÄKTER & KJOLAR

till billiga bestämda priser. Obs! Beställningsavdelning.

Vi uppvisande av medlemskort i F. K. P. R. lämnas 5 % rabatt.

Kvinnans martyrium.

Ord synas så bleka och färger så matta inför en sådan händelse som den, som för några dagar sedan utspelades i Småland. Ty vad kan tolka fasan, skräcken och människosjälens vända inför det, som är tusen gånger värre än döden.

Hur kan sådant vara möjligt? fråga vi, och därnäst: vad ha vi gjort för att förhindra detta att ske? Och under denna stund av självrannsakan stiger bild efter bild upp för vårt minne, fragment vi hört berättas, spillror av en gång värdefulla liv suckar ur mörkret och tystnaden, som vi hört och glömt.

Hur ha vi kunnat? Vi veta att de unga kvinnorna lämnats utan skydd i ensamheten, veta att de prisgivits åt råheten och lustan, men det har krävts nya och ständigt nya offer, utan att samhället ens försökt att bistå dem i deras nöd. Kunde alla, som hade talan i denna sak, stå upp och vittna, bleve det ett mänskligt dokument, så fyllt till brädden av ångest och oförskyllt lidande, att vi icke vore människor, om vi inte rördes därav. Där finnas de, som ensamheten och skräcken så fått i sitt våld, att deras förstånd omtöcknats, de, som timme efter timme, darande och rysande lyssnat till knackningarna på dörren och rutan och de råa rösterna utanför och slutligen de, som övermannats av fräckheten och våldet och fått sina liv tillspillogivna.

Vad betyder lagar och vad betyder ett ordnat samhälle, när sådant får ske, utan att staten, i den mån det är den möjligt, stävjar det ondas framfart. Ty våldet mot de ensamma och skyddslösa hör inte till sällsyntheterna, det upprepas med jämna mellanrum, och de onda uppsåten, som av en tillfällighet inte blivit fullföljda, komma aldrig till vår kännedom. Men offren för dessa uppsåt få under ett helt liv bära följderna av samhällets likgiltighet och försummelse.

Kanske måste man vara kvinna för att till fullo förstå vidden av dessa olyckligas lidanden. Det var en kvinna, som första gången ömmade för dem, och det var en kvinna, som stod bakom den motion om skydd för småskollärarinnor, som inlämnades vid 1914 års riksdag. Hade kvinnorna haft rösträtt skulle de långt före detta bistått sina oskyldigt lidande medsystrar. Nu måste de avvakta sakens långsamma utredning, men vad de kunna ha rätt att fordra är att den blir löst under kommande riksdag. Vi kunna inte längre stumma bevittna våldet mot de värnlösa, vi få inte, som så många gånger förr, ge oss till tåls, ty varje dag, som förrinner utan att något göres, kan betyda nya offer. Och hur tro ni de kunna det, de unga kvinnorna, som läsa om brottet och med fasa tänka sig att samma öde kan övergå dem själva.

Må vi aldrig glömma, att vi, som kunna göra något och dock underlåta det, vi bära vår dryga del av ansvaret.

G. H. E.

Kvinnornas Kalender 1917.

I fjol hälsade vi första årgången av denna publikation, vilken, förutom det värdefulla innehåll den gav, även som bekant skänkte oss 700 klingande kronor till vår resetalarefond.

Nu föreligger andra årgången, fortfarande lika omsorgsfullt redigerad av fröken Hildur Öjer. Innehållet är gediget och förtjänar varm rekommendation. Ingen rösträttsintresserad kvinna får sakna den på sitt skrivbord.

Det är nyttigt att alltid ha till hands minneslistan över de många staterna, där segern är vunnen, för att därmed uppmuntra oss själva och övertyga våra motståndare. Vi erfara bl. a. där att tre stora kanadensiska landvinnigar äro gjorda under detta år. Från vårt eget land se vi den glädjande företeelsen att lokalavdelningar av Männens förbund för K. P. R. bildats i Kristianstad och Malmö. Så återfinna vi den långa listan på skrivelser och petitioner från kvinnor och på avslagna motioner i riksdagen. Dessa senare föranleda en tacksamhetens tanke på de många män, som kämpat för oss, och en önskan att de måtte ta nya tag.

Kalendern bjuder i den litterära avdelningen på en högstäm dikt av Eva Fröberg "Kung Märts sista brev till döttrarna" med de tankvärda slutorden "— Låten aldrig det brinnande i Er förtvina." Och Ellen Hagen inleder sin av varm solidaritetskänsla fyllda artikel "Vårt gemensamma arv" med Oscar Levertins ord "Jag förstår den outtröttliga entusiasm för kvinnans frihet och tillträde till den allmänna livskampen, som är cellkärnan i Fredrika Bremers författarskap".

Med anledning av kriget gör Anna Lenah Elgström i "Domedagssålet" en allvarlig rannsaking, som ställer kvinnorna inför valet i den "strid, som skall avgöra världens öde — avgöra om den skall sjunka djupare än någonsin förut (därför att den sjunkit från en sådan höjd) eller begagna sin olycka till ett trappsteg mot aldrig förr anat ljus".

Och slutligen har Anna Wicksell vackert och lärorikt skildrat Gina Krogs odelat hängivna arbete för kvinnosaken, ett arbete som kröntes med den största framgång.

Mätte nu vår lilla gula bok ånyo kunna giva resetalarefonden samma goda, handtag, som den gav på det minnesrika Strängnäs mötet i somras.

A. M. H.

Öppet brev till alla dem som gynna Kvinnornas Kalender.

Under muntliga samtal, genom skriftliga meddelanden och per "trådlös telegraf" när mig ofta nog förvånade uttalanden över ofullständigheten av det s. k. kalendariet i Kvinnornas kalender. Dessa anmärkningar äro fullt befogade och voro även förutsedda av redaktionen, men medlet att avvärja dem befann sig tyvärr icke inom räckhåll. En förklaring över förhållandet må därför givas.

Utgivandet av den svenska almanackan

A.-B. JOHN V. LÖFGREN & Co

Kungl. Hofleverantör

Rikst. 4 29 Fredsgatan 3, Stockholm, A. T. 50 48

Sveriges äldsta, största o. bäst

renommerade specialaffär i

Siden- & Ylle-Klädningsstyger

Prover t. landsorten sändas g r t o. franco

Caroline Benedicks-Bruce.

60 år.

En av rösträttsrörelsens mest nitiska förkämpar har i dessa dagar fyllt 60 år. Caroline Benedicks-Bruce föddes nämligen i Stockholm den 28 oktober 1856. Hennes förnämsta livsintresse har varit konsten. Hon genomgick under åren 1881-85 avdelningen för bildhuggerkonst i Akademien för de fria konsterna. Sedan reste hon utrikes för att fortsätta sina studier och vistades då i Paris och vid konstnärskolonien i Grèz, där hon ägnade sig dels åt skulptur och dels åt akvarellmålning. På världsutställningen i Paris 1900 fick hon medalj, och en av hennes akvareller finns i Luxembourg.

I Grèz blev hon bekant med den kanadensiske målaren William Blair Bruce, med vilken hon år 1888 ingick äktenskap. Konstnärsparet vistades mest utomlands, men inrättade även åt sig ett vackert hem, Brucebo på Gottland, strax utanför Visby. Det är härligt beläget vid havet och innesluter inom sig många konstskatter, dels målningar och skulpturer, dels en mängd andra konstföremål samlade under vistelser i utlandet och slutligen en storartad samling fossiler. Allt som hör samman med Gottland, dess natur, arkeologi och minnen är nämligen föremål för fru Bruces stora intresse och omvårdnad. Så var det bland annat på hennes initiativ, som det gamla Burmeisterska huset räddades åt Visby.

År 1906 blev fru Bruce änka och slog sig därefter på allvar ned på Brucebo, varvid hon återförvärvade sin svenska medborgarrätt och med stort nit började ägna sig åt sociala och kommunala frågor. Vid denna tid var fru Bruce med vid stiftandet av F. K. P. R. i Visby, och sedan har hon själv stiftat en förening i sin egen kommun Västkinde. Alltsedan 1909 har hon troget bevistat L. K. P. R:s centralstyrelsemöten och med iver deltagit i förhandlingarna.

Vid rösträttskongresserna i London, Stockholm och Budapest har hon varit med i svenska delegationen, och efter Stockholmskongressen bjöd hon en stor del av de utländska deltagarna till Gottland.

Fru Bruce är medlem av kommunalnämnden i Västkinde, vilken, såsom på landet ofta är fallet, även fungerar som fattig- och hälsovårdsnämnd. Dessutom sitter hon i pensionsnämnden och i skolrådet och tar således en livlig del i sin sockens alla angelägenheter. Ty trots sina 60 år är fru Bruce verksam på många områden och L. K. P. R. önskar sin trogna medkämpe ännu många goda arbetsår.

Gulli Petrini.

är, som bekant, Kungl. Vetenskapsakademins uteslutande privilegium, och den firma till vilken ensamrätten att trycka almanackorna överlämnats, är Almqvist & Wicksell i Uppsala. Det i Kvinnornas kalender intagna kalendariet är således — med vederbörligt tillstånd och mot stadgad ersättning — tryckt hos denna firma, som också är villig att för kalendern utföra en fullständig almanacka, med både högtider och namnsdagar — endast ersättningen blir den i lag stadgade. Olyckligtvis betingar en sådan åtgärd ett pris av 12 1/2 öre per exemplar, eller 625 kr. för hela upplagan, och detta är en utgift som kalendern icke tål vid.

Att öka försäljningspriset har nämligen ej ansetts lämpligt, och icke heller vore det klokt att låta så stor del av vinsten gå till detta ändamål — på resetalarefondens bekostnad.

Men kunna vi enas om att öka omsättningen med t. ex. 600 ex., så skall det bli en glädje för redaktionen att efterkomma en önskan, som uttalats från så många håll. — Såvida vi inte i stället, om och när den dagen kommer, skulle ge pengarna till upplysningsarbetet, och själva kosta på oss en separat almanacka av den sorten, som sedan urminnes tider säljes "häftad och skuren för — 14 öre".

Göteborg i okt. 1916.

Hildur Öjer.

De svenska kvinnornas rösträttsdag.

Birgittadagen den 7 oktober firad med anslående fester och möten över hela landet.

Arboga F. K. P. R. högtidlighöll Birgittadagen med en enkel, men av de deltagande mycket uppskattad liten fest av mera enskild natur. Utom föreningens medlemmar voro en del utomstående inbjudna. Ordföranden, fröken Helga Sundborg, redogjorde för Birgittas livsverk och angav hennes betydelse såsom förebild för all god mänsklig strävan. Fröken Rakel Flaum uppläste med känsla Eva Fröbergs prolog, varefter L. K. P. R:s uttalande föredrogs. Det hela avslöts med ett par vackra solosångnummer.

Arvika F. K. P. R:s Birgittafest blev för deltagarna en stund, präglad av allvarsfylld högtidsstämning. Sedan ordföranden, fru Annie Robsahm, hälsat de talrikt tillstädeskomna medlemmarna välkomna, upplästes prologen av fru Signe Hamrin. Därefter bestogs talarstolen av en av föreningens nyvunna medlemmar, fröken Elisabeth Ehrencrona, som höll ett längre, synnerligen fängslande föredrag om Heliga Birgitta. Efter dess slut sjöngs flera sånger, svenska och norska, av fröken Sigrid Wallgren, ackompanjerad av fru Karin Schröder. Sedan supé intagits, fortsattes underhållningen med att ordföranden uppläste resolutionen, som enhälligt antogs. Till sist hölls ett anförande av fröken Brita Crona, varefter festen avslöts med Ack, Värmland, du sköna, du härliga land. Lokalen var dagen till ära prydd med krysanthemum, sommarens sista rosor, flaggor och med föreningens relik, standaret.

Askersunds F. K. P. R. firade Birgittadagen med en enkel fest. Fröken Eva Fröbergs prolog samt fröken Emma Aulins föredrag om den heliga Birgitta upplästes, och L. K. P. R:s uttalande på Birgittadagen, vari de närvarande instämde, föredrogs. Därefter följde några synnerligen vackra musiknummer, flöt med orgelackompanjemang, och så vidtog samkvämet, under vilket te serverades. Till slut uppträdde Madame Anti, vars roll utfördes av fru Hedvig Vallerius, som en stund roade publiken, dels med de kända lustigheterna i det lilla gula häftet, dels med egenhändiga tillägg i form av anspelningar på lokala förhållanden och den sista tidens rösträttsändelser.

Bollnäs F. K. P. R. hade Birgittadagen anordnat offentligt möte i Betelkapellet. Ljusnans redaktör, vilken bevisade mötet, betecknade i tidningen mötet som stämmningsfullt, och den åsikten delades av alla närvarande. Sedan fröken Hilma Blomstrand hälsat de närvarande välkomna och med några ord berört mötets betydelse, höll fröken Elsa Folcker, Wallsta, ett intressant föredrag om Birgittas liv och verksamhet samt betonade till slut, att även vår tid ropar efter kvinnor, lika hugstora och andligt starka som Birgitta. Dessutom medverkade fröken Anna Othzén med utmärkt utförda solosånger, varjämte folkskolläraren Birger Hylander, Vallsta, uppläste ett par dikter av Snoilsky och Rydberg. Mötet antog till sist den föreslagna resolutionen.

Bomhus F. K. P. R. firade Birgittadagen med en fest, som blev till en glädje för arrangörerna. Fullt hus, 300 personer, god stämning och 9 nya medlemmar, därav 3 män. Ordföranden höll ett kort hälsningstal med redogörelse för rösträttsfrågans läge i utlandet. Därefter talade fru E. Falkman från Krylbo över ämnet Kvinnorna, rösträtten och fosterlandet. Föredraget var sakligt och varm hjärtat och grep åhörarnas hjärtan. Vidare upplästes fröken Fröbergs prolog av ordföranden, och Selma Lagerlöfs Margareta Fredkulla av fröken E. Bengtsson. För den musikaliska delen av programmet stod organisten hr P. E. Normark och fröken E. Andersson. Festen avslöts med två tablåer: Birgitta i sin bönekammare och Svea.

Borlänge-Stora Tuna F. K. P. R. firade Birgittadagen med en enkel högtidlighet i köpingens kommunalsal. Det av fröken Aulin skrivna föredraget upplästes, varjämte förekom deklamation och sång.

Borås F. K. P. R. anordnade Birgittadagen en fest med prolog och föredrag om Birgitta, varefter Landsföreningens resolution antogs.

Broby F. K. P. R. hade lördagen den 7 oktober anordnat en Birgittafest. Denna öppnades av föreningens ordförande, fröken Ida Lindahl, som hälsade de närvarande välkomna. Därefter invigdes högtidligen ett av föreningens medlemmar förfärdigt, vackert standar, komponerat av fröken Emma Aulin. Vid tillfället föredrog doktor A. Lindwall en av honom författad, syn-

Birgittadagen den 7 oktober, kvinnornas gemensamma rösträttsdag, firades över hela landet med möten och fester, som alla vittna om att den idé, som legat till grund för förslaget, av föreningarna upptagits med entusiasm och glädje. Från norr till söder, på större och mindre platser har Birgittaminnet strålat genom höstmörkret och den stora anslutning mötena fått röna, bevisar bättre än något annat, att det hos en massa kvinnor funnits gensvar för kvinnornas solidaritet. Ty det är framför allt känslan av solidaritet och medansvar som den gemensamma rösträttsdagen väckt till liv, och om denna känsla får sin utlösning i energiskt och målmedvetet arbete för vår stora sak, har Birgittadagen nått sitt syfte. På många ställen fingo mötena en särskilt högtidlig prägel genom invigningen av nya rösträttsstandar och önskemålet att varje F. K. P. R. skall äga sitt banér att fylkas omkring, tycks småningom bli verklighet. Musik och sång ha bidragit till att giva mötena en stämmningsfull prägel och flera av vårt lands mest framstående kvinnor ha varit närvarande både som talare och åhörare. På den Birgittafest, som nykterhetskursen höll i Vadstena, talade Ellen Key, och hennes djupa, vackra och levande framställning av Birgitta, vi genom författarinnans tillmötesgående varit nog lyckliga att få publicera i Röstret för Kvinnor. I Falun bevisade Selma Lagerlöf mötet och i Linköping och Västerås talade Lydia Wahlström och Anna Whitlock. Pressen tycks vara enig om att det vilat en osedvanlig glans över Birgittadagen, och för mera ingående detaljer hänvisa vi till föreningsmeddelandena här nedan.

nerligen vacker dikt. Sedan en sångkör, sammansatt av Broby och Knislinge sångföreningar, sjungit några sånger, bestogs talarstolen av fröken Emma Aulin från Jönköping, som ingående och sympatiskt tecknade den heliga Birgittas livsgärning. Det utmärkte föredraget, som beledsagades av en hel del skioptikonbilder, emottogs med livligt bifall. Därefter följde ytterligare sång av sångföreningen, deklamation av fröken Emma Aulin samt ett kort anförande av skriftställaren Pehr Johnsson, som berättade ett par Birgittaminnen och manade till anslutning till föreningen. Festen avslutades med ett sympatiuttalande för kvinnans politiska rösträtt. Senare på aftonen samlades ett stort antal av föreningens medlemmar till gemensam supé å fru Bäckströms pensionat, där sångarna ytterligare läto höra sig.

Bräcke F. K. P. R. firade Birgittadagen med en fest söndagen den 8 oktober varvid förekom invigning av standar, uppläsning av Birgittaföredraget samt sång och musik. Till sist uppfördes Frigga Carlbergs Samma don, förtjänstfullt spelad av två föreningsmedlemmar och mottagen med livligt bifall.

Degerfors F. K. P. R. hade den 7 oktober med anledning av Birgittadagen anordnat samkväm för sina medlemmar jämte inbjudna. Därvid upplästes ett föredrag om den heliga Birgitta. För övrigt förekom sång och uppläsning av några dikter. Nya medlemmar gingo in i föreningen.

Eksjö F. K. P. R. firade Birgittadagen men en fest, som präglades av stämning och enkel värdighet. Godtemplarsalen, som var vackert dekorerad med levande blommor och bladväxter, var så gott som till sista plats fylld av deltagare, som med omisskänlig sympati följde programmets olika avdelningar. Sedan fröken Maria Löfroth föredragit Eva Fröbergs storstilade prolog, höll friherrinnan Ellen Palmstierna ett väl utformat föredrag om Kvinnorösträtt och fred, som erbjöd många intressanta och behjärtansvärda synpunkter. Efter föredraget sjöng en flickkör Stenhammars Sverige, och efter ytterligare ett par musiknummer upplästes och antogs L. K. P. R:s uttalande på Birgittadagen. Den stämmningsfulla festen avslöts med Du gamla, du fria, som unisont sjöngs av de närvarande.

Eskilstuna F. K. P. R. anordnade en Birgittafest på Stadshuset, som blev en verklig högtidsfest. Över 300 personer hade infunnit sig för att fira Birgittaminnet, och stämningen var under hela aftonen den bästa, vartill i icke ringa mån bidrog den rymliga lokalen och de anordningar, som där vidtagits. Rösträttsfärgerna vitt och gult mötte ögat i blommor och deklamationer. Efter ett sångnummer av fru Nanny Nylund, ackompanjerad av rektor Nylund, inbarns föreningens nya standar. Invig-

ningstalet hölls av ordföranden, fröken Ingrid Hallman, som även uppläste L. K. P. R:s uttalande. Efter ytterligare ett par sånger av fru Nylund, och sedan en föreningsmedlem, fröken Karin Stavelius, känsligt reciterat fröken Eva Fröbergs prolog, följde så fru Ezaline Bohemans föredrag om Birgitta. Föredraget, som beledsagades av ett 40-tal utomordentligt vackra bilder, åhördes med djupt intresse och rönt det livligaste erkännande. Därefter följde Stenhammars Sverige, stämmningsfullt och varmt sjungen av fru Nylund, varpå gemensamt sjöngs: Du gamla, du fria. Sedan vidtog den materiella välfägnaden i form av en förträfflig supé, som lände etablissementets innehavarinna, fröken Augusta Jonsson, själv rösträttskvinna, till stor heder. Stämningen under samkvämet förhöjdes genom ännu några sångnummer av fru och rektor Nylund, allt emottaget med tacksamt bifall. Helt visst kommer minnet av denna första Birgittafest att länge fortleva i deltagarnas hjärtan, väckande och manande.

Estövs F. K. P. R. anordnade den 7 oktober en Birgittafest inför en publik, som till sista plats fyllde lokalen och hela tiden syntes vara i bästa stämning. Efter uppläsandet av fröken Eva Fröbergs vackra prolog höll fl. kand. fröken Tyra Lundblad ett intressant och med uppmärksamhet åhört föredrag om Den heliga Birgitta. Härefter följde en musikavdelning med violinsolo av fru Elsa Alkman, gamla svenska folkvisor, sjungna av fröken Gertrud Montelin samt slutligen Normans härliga hymn Rosa rorans bonitatem, arrangerad för sång, stråkbessättning och piano. Efteråt följde ett animerat samkväm med supé.

Falu F. K. P. R. firade rösträttsdagen den 7 oktober å Arbetareföreningens sal utan särskilda festligheter, emedan lokal för samkväm varit omöjlig att erhålla. Stämningen var emellertid god. Sedan det utskända rösträttsföredraget blivit uppläst av fröken Anna Sörensen, instämde de närvarande kraftigt i det föreslagna uttalandet. Därefter gav fröken Alvida Sandberg från Göteborg en på egna iakttagelser i Amerika grundad framställning av Jane Addams' livsverk, avslutad med ett Jane Addams' spirituella inlägg i rösträttsfrågan. Ordföranden betecknade i sitt tack till fröken Sandberg hennes skildring såsom synnerligen väl lämpad för aftonens syfte: en bild av en kvinna på en gång helgon och snille, rösträttskvinna och hedersmedborgarinna. Under aftonens lopp bjöds på ståtlig pianomusik av fröken Berit Westerlund samt särdeles anslående sångnummer av fru Petra Lundmark.

Grängesbergs F. K. P. R. firade Birgittadagen med ett halvskilt möte, besökt av ett 50-tal personer. Programmet upptogs av musik, prolog, Birgittaföredrag m. m. Nya medlemmar anmälde.

Gävle F. K. P. R. firade Birgittadagen med en anslående festlighet å allmänna läroverkets hörsal. Först spelades en kvartett av Dittersdorff för stråkinstrument under konsertmästare Witts ledning. Fröken Lisa Pihlblad uppläste på ett uttrycksfullt och medryckande sätt fröken Eva Fröbergs prolog och därpå föredrog ordföranden, fru Anna de Maré-Svensson, det gemensamma uttalande varomkring landets rösträttsföreningar denna dag samlat sig och vidrörde sedan i korthet hur den kvinnliga rösträttsfrågan för närvarande står i olika länder. Sedan kandidat E. Berge på ett roande och humoristiskt sätt föredragit rösträttsfrågan När begreppen klarna, sjöng en ung, sympatisk sångerska, fröken Gertrud Hemgren, med pianoackompanjemang av fru Sigrid Hofrén, Lovoffer av Josefsson och Det gäller av Ilmari Hannekainan. Birgittaföredraget hölls av fröken Hanna Löfgren, som raskt och stämmningsfullt tecknade den heliga Birgittas levnad och hennes religiösa och litterära betydelse. Den vackra festen avslöts med att fröken Hemgren sjöng Stenhammars Sverige, som publiken stående åhörde.

Göteborgs F. K. P. R. firade Birgittadagen med en stämmningsfull fest. Redan på middagen voro alla biljetter slutsålda, och massor av intresserade måste avvisas, vilket icke hindrade att en tät kö, trots det hållande regnet, vid 8-tiden belägrade ingången till Vollmers-Meeths, för att göra ett sista försök att få komma in och deltaga i den anslående festligheten. Tyvärr var utrymmet så begränsat, att detta icke lät sig göra. Upe i etablissementets tesselong och angränsande lokaler hade från den tillmötesgående chefsens sida ingen möda sparats för att göra miljön så festligt inbjudande som möjligt. Dekorationer i rösträttsfärgerna, vitt och gult, omväxlande med gröna guirlander, voro dagen till ära uppsatta kring väggar och tak, och på varje bord voro utlagda frakterade vykort med rösträttsföreningens gula stämpel, avsedda att bland de tillstädeskommas vänner bevara minnet av den första Birgittadagens firande i Göteborg. Festen inleddes med några hälsningsord av föreningens ordförande, fru Frigga Carlberg, som begagnade tillfället att påminna om att F. K. P. R. i Göteborg samma dag kunde fira sin fjortonde födelsedag — denna bildades som bekant den 7 oktober 1902. Skådespelerskan, fru Greta Pfeil uppläste därefter Eva Fröbergs ståtliga prolog, och sedan fröknarna Thomsen utfört ett musikaliskt intermezzo följde Eva Fröbergs högstämde och vackra Birgittaföredrag, som väckte livlig anklang. Fru Carlberg framförde föreningens tack till talarinnan och uppläste L. K. P. R:s uttalande, som enhälligt antogs. Så följde en animerad supé, varunder den från tesselongen bekanta orkestern bestod en diskret musik. Den hemtrevliga festen skall säkert bevaras i tacksamt minne av samtliga deltagare.

Hallsbergs F. K. P. R. avhöll lördagen den 7 oktober, med anledning av Birgittadagen, fest i ordförandens, fru Joseffna Molanders hem. Förutom ett i rösträttns färger smakfullt dekorerat kaffebord förekom tal av ordföranden och fru Karin Gustafsson. Musik utfördes å flöt och piano på ett förtjänstfullt sätt av hr N. H. Guldbrand och fröken Ingeborg Gustafsson.

Halmstads F. K. P. R. firade Birgittadagen med en trevlig fest, varvid prologen och fröken Emma Aulins föredrag om Birgitta upplästes. Vidare förekom även redogörelse för rösträttsfrågans läge ute i världen samt föreningsangelägenheter.

Hanebo-Kilafors F. K. P. R. hade på Birgittadagen föreningsmöte. Resolutionen antogs. Eva Fröbergs prolog och Emma Aulins föredrag om den heliga Birgitta upplästes.

Hedemora F. K. P. R. firade Birgittadagen med samkväm inom föreningen, till vilket medlemmarna ägde medtaga intresserade bekanta. Sedan ordföranden erinrat om dagens betydelse och hälsat de närvarande välkomna, upplästes den av Eva Fröberg författade prologen Birgitta, som åhördes med stort intresse. Prologen såldes bland de närvarande. Föredraget om den heliga Birgitta, utarbetat av fröken Emma Aulin, upplästes och intresserade synbarligen de närvarande mycket. Vid ett med gula och vita blommor prytt bord intogs förfriskningar under angenäm stämning, som ytterligare förhöjdes genom den vackra musik, som utfördes på piano av

Elegant

kemiskt tvättad och prässad blir Eder kostym, klänning, kapp eller överrock, om densamma insändes till

Upplyste Kämiska Tvätt- & Färgeri A. B. GÖTEBORG

en av medlemmarna. — Mötet instämde i det föreslagna uttalandet Birgittadagen 1916.

Hälsingborgs F. K. P. R. frade Birgittadagen med ett festligt samkväm å hotell Continental. Deltagarna hälsades välkomna av föreningens ordförande, fru Kristina Borg, varefter fröken Signe Wennberg gav en resumé av sina minnen och intryck från Strängnasmötet i somras. Ur de olika föredragen framdrog talarinnan illustrativa passus, talade om den vackra stämning, det varma intresse som präglade mötet samt den stora, påtagliga entusiasmen för saken, som kvinnorna ådagalade. Det synnerligen välförklarade föredraget mottogs med livligt bifall. Fröken Ruth Falck höll därpå ett anförande i anslutning till dagens minne, med återgivande av diverse anteckningar av och om Birgitta. Också detta anförande lönades med kraftiga applåder, liksom senare några utmärkt föredragna sångnummer av en damkör. På den talrikta besökta, anslående festen rådde bästa stämning.

Hörby F. K. P. R:s medlemmar samlades måndagen den 9 oktober för att i all enkelhet fira Birgittaminnet. Medlemmarna fingo medtåga vänner och intresserade. Först avsågs Vårt land. Sedan hälsade ordföranden de närvarande välkomna och erinrade med några ord om Birgittas betydelse. Därpå föredrogs fröken Aulins föredrag om den heliga Birgitta. Så serverades förfriskningar i den festligt prydda salen. Efter ännu en stunds samkväm med uppläsning, sång och prat skildes man åt. Alla, både medlemmar och icke medlemmar, voro nöjda och belåtna med sin afton. Föreningen fick flera nya medlemmar.

Johannishus F. K. P. R. frade Birgittadagen med fest i Johannishus ordenshus. Till festen, som började kl. 7, hade infunnit sig så många lokala kunde rymma. Programmet upptog unison sång, Birgittaprologen, föredrag om Birgitta, sång av flickkör, orgelmusik samt en stämningfull tablå med motiv från Heidenstams Heliga Birgittas pilgrimsfärd. Efteråt serverades förfriskningar och tillsist antogs resolutionen, varpå festen vid tiotiden avslutades med Du gamla, du fria.

Järpens F. K. P. R. frade Birgittadagen med ett samkväm i Järpens ordenshus, varvid förekom sång och musik samt uppläsningar. Den av Landsföreningen utsända resolutionen antogs.

Jönköpings F. K. P. R. anordnade Birgittadagen en fest till förmån för stadens barnkrubba. Publiken uppgick till ett antal av 500 personer. Fröken Aulin höll ett föredrag om Birgitta, beledsagat av en serie skioptikonbilder och den för alla föreningar gemensamma resolutionen upplästes och antogs. Festen var mycket stämningfull och bland de musiknummer, som utfördes märktes Ave Maria och Rosa rorans bonitatem, sjungna av fröken Signe Lindqvist.

Kalmar F. K. P. R. frade Birgittadagen med en aftonunderhållning i flickskolans samlingsal. Festen inleddes med sång av en damkör, varpå följde prolog, medeltids-hymn ur Birgittas antifoniarier utförd av kören, föredrag om den heliga Birgitta samt solosång. Ordföranden redogjorde för rösträttens terrängvinder ute i världen och uppläste L. K. P. R:s uttalande. Festen avslöts med Du gamla, du fria, unisont sjungen av de närvarande. Gemensam supé intogs i skolkökens matsal.

Karlskrona F. K. P. R. frade Birgittadagen med en anslående och stämningfull fest i Högre läroverket för flickor. Festen inleddes med ett förenings ordförande, fröken Sigrd Kruse, besteg den med rösträttsflaggor klädda talarstolen och hälsade de närvarande välkomna, med ett par ord erinrande om att den 7 oktober, Birgittas dag, i år för första gången frades som de svenska kvinnornas rösträttsdag, och att denna dag nu högtidlighölls i varje vrå av landet, där det fanns en rösträttsförening. Sedan deklamerade fröken Karin Bäckström en prolog om Birgitta, författad av godsägaren fröken Eva Fröberg, och därefter höll fröken Hedvig Falck ett synnerligen intressant och medryckande föredrag, i vilket hon gav en levande och fyllig bild av den berömda sieskan från Norden, som en gång satt så djupa

spår i sin tid och eftervärld. Efter föredraget antogs den av L. K. P. R. föreslagna resolutionen. Fru Hjertstrand föredrog sedan några sånger till piano, vilka mottogs med stort bifall, och den vackra festen avslutades med ett de närvarande unisont sjöng Du gamla, du fria. Efter festen var ett enkelt samkväm anordnat för medlemmarna.

Katrineholms F. K. P. R. frade Birgittafesterna i teatersalongen redan den 5 oktober, av lokala skäl. Programmet var rikt och omväxlande: musik av stråkorkester, sång av damkör och solosång av en manlig medverkande. Föreningens ordförande, fröken Helga Jeppson, höll ett kortare anförande om rösträttsfrågans nuvarande läge i gamla och nya världen och den inverkande världskriget synes komma att få på dess lösning. Det utsända Birgittaföredraget framsades av lärarinnan fröken Hulda Bergman på ett ypperligt och medryckande sätt, som vann allmänt bifall. Likaså föredrogs Eva Fröbergs prolog synnerligen förträffligt av lärarinnan fröken Öhrström. Publiken uppgick till närmare 300 personer.

Kristianstads F. K. P. R. frade sin Birgittafest den 7 oktober i flickskolans aula som var festligt dekorerad. Ordföranden, fröken Anna Möller, betonade i sitt hälsningstal dagens betydelse för rösträttsföreningarna och uppmanade till samling och ansvarfullt arbete samt slutade med uppläsandet av L. K. P. R:s uttalande. Därefter föredrogs Eva Fröbergs ståtliga prolog, varefter en kör sjöng Rosa rorans bonitatem. Målarinnan, fröken Emilia Lönlund, höll därefter ett intressant föredrag om den heliga Birgitta, illustrerat av utmärkta skioptikonbilder och efter föredraget sjöng kören ett par medeltidshymer. Ett festligt och livligt samkväm avslutade aftonen.

Krokstrands F. K. P. R. högtidlighöll Birgittadagen med ett offentligt möte i Folkets hus, som var vackert dekorerat med flaggor och grönt. Sång utfördes och föredraget upplästes av fröken Astrid Roos. Landsföreningens resolution antogs enhälligt.

Kumla F. K. P. R. hade den 7 oktober anordnat en Birgittafest, till vilken allmänheten inbjudits. Salen var dekorerad med Birgittas bild i svartkrita i fondon, omgiven av de svenska färgerna; för övrigt i vitt och gult och med blommade växter. Efter gemensamt avsjungande av Vårt land samt några musiknummer för fiol och piano, upplästes fröken Eva Fröbergs prolog, varefter folkskollärare Ekdahl höll ett med intresse hört föredrag över Birgitta, i vilket han slutade med att framhålla de stora uppgifter som vänta på kvinnorna och bland dem såsom den kanske största att söka släcka det hat, som nu brinner mellan en stor del av Europas folk. Efter föredraget följde åter några musik- och sångnummer; Sigrd Leijonhufvuds dikt över Birgitta upplästes, och festen avslutades med gemensamt avsjungande av Du gamla, du fria. Birgittafesten av Röst-rätt för kvinnor såldes under aftonens lopp och hade god åtgång.

Köpings F. K. P. R. anordnade på rösträttsdagen offentligt möte i Samskolans hörsal. Därvid förekom uppläsning av Birgittaprologen av fröken Gerda Stenberg, föredrag om Kvinnans medborgarrätt av fru Anna Ullman samt musik. Den föreslagna resolutionen antogs enhälligt.

Lindesbergs F. K. P. R. frade Birgittadagen med en offentlig aftonunderhållning på Godtemplarsalen, som för tillfället smakfullt dekorerats med blommor och flaggor. Festen inleddes med musik för fiol och piano, vackert utförd av fru Orvvik och fröken Eva Blomberg. Sedan ordföranden hälsat de närvarande välkomna reciterades Eva Fröbergs vackra prolog, varmt och känsligt, av fröken Berta Bergöö. Fröken Klara Blomberg föredrog några sångnummer, däribland Stenhammars Sverige, vilka mottogs med livligt bifall. Föredraget om den heliga Birgitta framsades på ett utmärkt sätt av fru Ester Göthblad. L. K. P. R:s resolution upplästes och antogs. Den stämningfulla festen avslöts med avsjungandet av Du gamla, du fria.

Linköpings F. K. P. R. frade Birgittadagen med en vacker och anslående fest å stadens flickläroverk. Högtidssalen var fylld av en tacksam publik och programmet fick ett alltigenom gott utförande. En kör av flickskolelever sjöng under sin sånglärarinnas, fröken S. Österbergs ledning Mörner-Norléns Östgöta-sång och på en känd folkmelodi Heliga Birgitta samt Nunnesång ur Birgittas antifonarie, den sistnämnda med utpräglad medeltidsstämning. En blandad kör, bestående av 10 kvinnliga och 12 manliga seminarielever,

sjöng, ledd av sin musiklärare O. Sandberg, Mozarts Ave verum corpus samt ett par melodier från medeltiden, nämligen en passionsleis och Härlig är jorden. Programmet huvudnummer var ett utmärkt föredrag om Birgitta av fl. d:r fröken Lydia Wahlström.

Luleå F. K. P. R. frade Birgittadagen med en anslående fest, till vilken även män voro inbjudna. Efter några välkomnande ord av ordföranden, fröken Märta Bucht, läste fru Elin Bohlin Eva Fröbergs ståtliga prolog, heliga Birgitta, varefter en damkvartett sjöng ett par nummer ur August Södermans Mässa. Fil. mag. Henny Flack höll därefter ett i fråga om såväl form som innehåll utmärkt föredrag om heliga Birgitta, som hon framställde som ett föredöme i fråga om mod att gå sina egna vägar, att kämpa för sina ideal. Sedan L. K. P. R:s uttalande upplästes och antogs, vidtog en musikavdelning med fruarna Lindgren och Högrström som medverkande. Slutligen redogjorde fröken Märta Bucht för utvecklingen av den kvinnliga rösträttsfrågan i olika länder.

Lunds F. K. P. R. frade Birgittaminnet å Grand hotells lilla sal, som till sista plats fylldes av en talrik publik. Fru Louise af Ekenstam öppnade mötet med ett anförande, vari berördes de egenskaper hos Birgitta som gjort, att hon nu ställts som en förebild för Sveriges kvinnor. En blandad kör utförde den gamla hymnen till Birgitta ära Rosa rorans, varpå fröken Emilia Lönlund höll ett intressant, historiskt föredrag om Birgitta, delvis grundat på egna studier i Rom. Talarinnan slutade med en maning till kvinnorna att taga Birgitta till förebild. Föredraget illustrerades med vackra skioptikonbilder. Festen avslutades med att den blandade kören sjöng en latinsk psalm.

Lysekils F. K. P. R. hade den 7 oktober anordnat en trevlig Birgittafest å Grand hotell. En prolog upplästes och föredrag hölls om den heliga Birgitta. Därefter antogs enhälligt Landsföreningens resolutionsförslag. Mötet avslutades med samkväm.

Malmö F. K. P. R. frade Birgittadagen med en enkel högtidlighet, varvid professor S. Herner från Lund höll ett synnerligen gediget föredrag om Gamla testamentets kvinnor. Fröken Naemi Uddenberg talade några ord om Birgitta såsom politiker och fröken Elisabeth Nilsson om Rösträttsfrågans läge ute i världen just nu. Fröken Alma Lindberg föredrog på ett synnerligen tilltalande sätt några sånger.

Malungs F. K. P. R. anordnade på Birgittadagen samkväm i Ordenshuset med hälsningstal, sång och musik samt en lyckad tablå. Uppläsning av kyrkoherde Aug. Bruhns tal på sammanköret i Strängnäs förekom även. Till slut uttalade ordföranden ett varmt tack till alla dem, som trots det svåra vädret infunnit sig samt till dem, som medverkat i aftonens lyckade program.

Mariestads F. K. P. R. högtidlighöll Birgittadagen med en enkel festlighet å stadens kommunalrum, som var vackert smyckat med flaggor och vita och gula höstblommor. Efter avsjungandet av Vårt land upplästes fröken Eva Fröbergs prolog av fru Andriette Florén, som därefter höll ett föredrag om den heliga Birgitta. Efter föredraget följde solosång av fru Ragnhild Sterner, varefter fru Jenny Lindberger lämnade en överblick över hur kvinnorösträtten vinner terräng ute i världen. Festen avslutades med avsjungande av Du gamla, du fria.

Mariestads F. K. P. R. högtidlighöll Birgittaminnet med föredrag i Arbetareföreningens lokal av med. kand. fröken Elin Odencrants. Med spännt intresse åhördes föredraget i fullsatt salong. Man lade särskilt märke till det för Mariefred ovanligt talrika auditoriet, bestående av såväl män som kvinnor. "En sådan fest vilja vi ha nästa år också", var den allmänna meningen, som också uttalades.

Möllycke F. K. P. R. frade Birgittadagen med fest i Folkets hus. Eva Fröbergs prolog upplästes och ordföranden, fröken V. Lindvall, höll ett intressant föredrag om den heliga Birgitta, varefter en synnerligen vacker tablå av Birgitta visades. Sång och musik utfördes av föreningsmedlemmar. Landsföreningens rösträttsföredrag upplästes, resolutionen föredrogs och antogs, varefter den stämningfulla festen avslöts av ordföranden.

Norrammars F. K. P. R. frade Birgittadagen med ett möte, som samlat en ganska talrik publik. Eva Fröbergs prolog upplästes och friherrinnan Ellen Palmstierna höll ett mycket uppmärksammat föredrag om Fred och rösträtt.

Norrköpings F. K. P. R. frade Birgittadagen med ett samkväm i Hushållsskolan Margarets festväning. Programmet in-

PHOSPHO-ENERGON PILLER
FORORDAS AV LÄKARE
€ Vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet. €
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

leddes av föreningens ordförande, doktor Anna-Clara Romanus-Alfvén, med ett anförande om dagens upptagande till en kvinnornas gemensamma högtidsdag jämte reflektioner med anknytning härtill över Birgittas betydelse som kvinnornas förkämpe i politiskt och kulturellt hänseende. Aftonens musikaliska avdelning upptog sång av fröken Constance Lundell, ackompanjerad av fröken Stina Skogh, som även utförde några pianonummer. Därefter upplästes fröken Emma Aulins intressanta Birgittaföredrag och L. K. P. R:s gemensamma resolution, varpå beslut fattades om att under höstens lopp föranställa ett offentligt föredrag jämte diskussion om det nya lagförslaget angående barn utom äktenskapet. Festen avslutades med en animerad tesupé.

Nybro F. K. P. R. högtidlighöll Birgittadagen, de svenska kvinnornas rösträttsdag, med en sammankomst, varvid fl. kand. Gertrud Strandberg höll föredrag om den heliga Birgitta. Därjämte upplästes Eva Fröbergs prolog och antogs det av L. K. P. R. utsända resolutionsförslaget.

Nyköpings F. K. P. R. frade Birgittadagen, den 7 oktober, med en större och talrikt besökt fest å Församlingssalen, som för tillfället var smakfullt dekorerad med rösträttsfärgerna gult och vitt. Festen inleddes med ett kortare anförande om rösträttsakens nuvarande läge och framtidsutsikter av föreningens ordförande, fröken Ingrid Öström. Härefter spelade fröken Ella Ström en Händelskomposition och därpå föredrog fru Märta Fant Ellen Fries' levnadsteckning över Birgitta. Efter föredraget intogs gemensamt tesupé. Därunder upplästes hälsningstelegram från föreningarna i Strängnäs och Eskilstuna samt upplästes vidare ett brev, vari meddelades, att föreningen genom anonym givare hade glädjen mottaga sin första donation till ett standar. Efter supén upplästes fru Abla Falcker fröken Fröbergs prolog. Därefter reciterade fru Ester Bäckström Heidenstams stämningfulla En julnatt på Finsta gård, varpå fröken Ström spelade en romans av Mozart. Därmed var den angenäma festen slut.

Orsa F. K. P. R. hade lördagen den 7 oktober anordnat en festlighet med anledning av Birgittadagen. Festen, som hölls i Godtemplarslokalen, inleddes med en välkomsthälsning av föreningens ordförande, fröken Sigrd Ranke, varefter fl. mag. Ingrid Elg uppläste en av fröken Eva Fröberg författad prolog. Hr Oskar Tysklind sjöng till pianoackompanjemang av fröken Lilly Johansson Gunnar Wennerbergs Jätten samt fröken Irma Tingström Aftonstämning av Felix Körling, vilka båda stycken utfördes väl. Därefter uppläste fröken Hulda Johansson det för dagen utgivna föredraget om Birgitta. Festens glansnummer blev det av fru Torborg av Ekenstam framförda melodramat Berglot av Björnstjerne Björnson med musik av Grieg. Fru Ekenstam fängslade genom sitt medryckande spel och själfulla uttryck publikens hela intresse och skördade livligt bifall. Fröken Tingström och hr Tysklind sjöngo därefter ett par duetter av Myrberg, varefter man åter fick nöjet att lyssna till fru Ekenstam i ännu ett melodram. Fröken Lilly Johansson blev livligt applåderad för sitt utmärkta ackompanjemang. Föreningens ordförande föredrog ett av Landsföreningen utsänt förslag till uttalande, vilket av de närvarande enhälligt antogs. Att representera föreningen vid länsförbundets årsmöte utsågs fröken S. Ranke med fru G. Lundholm som suppleant. Efter intagande av förfriskningar avslöts den i allo animerade festen med ett par förtjänstfullt utförda folnummer av hr Ossian Moräus till pianoackompanjemang av fröken Johansson.

Persbergs F. K. P. R. frade Birgittadagen under stor anslutning. Efter ett musiknummer öppnades festen av F. K. P. R:s ordförande, som med några ord förklarade, varför festen hölls, och varför just Bir-

A. P. ANDERSSONS MÖBELAFFÄR**STOCKHOLM****Gamla Kungsholmsbrogatan 26**

(andra huset från Drottninggatan)

*Stort lager af finare och enklare***MÖBLER**

i ek, mahogny, valnöt samt andra träslag äfven målade, till billigaste priser.

Allm. Tel. 114 10

Riks Tel. 65 05

gittas dag också blivit de svenska röst-rättskvinnornas dag. Därefter upplästes prologen om Birgitta. Sedan en flickkör föredragit några sånger, upplästes Emma Aulins föredrag om Birgitta, vilket motogs med beundran, samt senare det av Landsföreningen utsända röstrettsföredraget. Efter ännu några sånger upplästes som avslutning resolutionen samt riktades en varm värdjan till ortens kvinnor att ingå i föreningen. Mellan föredragen antogs förfriskningar, varjämte Röstretts för Kvinnor dels utdelades gratis, dels såldes. Flygblad utdelades. Behållningen användes till barnbeklädnad.

Ronneby F. K. P. R. frade Birgittadagen med en fest å Vesperklockans lokal. Festsalen var dagen till ära vackert dekorerad i röstretts färger samt med blommor och grönt och företedde en stämningsfull prägel. Talet hölls av fru Augusta Tønning, som i varma och vackra ordalag tolkade Birgittaminnet.

Rönninge-Tumba F. K. P. R. frade Birgittadagen i Mimers stora sal i Tumba, vilken var prydd med blommor; Landsföreningens konstnärligt utförda affscher hade lockat ett 150-tal personer till festen, vilken inleddes med ett föredrag av fröken Anna Ljungberg från Stockholm över den heliga Birgitta, resulterande i en maning till nutida kvinnor att söka likna henne i storlagen verksamhet. Sedan talarinnan avtackats uppläste fru M. Bolin från Rönninge fröken Eva Fröbergers dikt över Birgitta. Hr Callin från Tumba och löjtnant Bolin från Rönninge illustrerade festen med sång, den förr med romanser och båda tillsammans med utförande av gluntar, ackompanjerade av fröken Söderström från Rönninge. Löjtnant Bolin sjöng därefter folkvisor till luta. Till sist föredrog fru Bolin kyrkoherde Bruhns anförande vid Strängnäs mötet samt L. K. P. R:s uttalande Birgittadagen 1916, i vilket de närvarande instämde med entusiasm.

Skara F. K. P. R. frade Birgittadagen med ett stämningsfullt samkväm på Stads-hotellet. Sedan en damkör intonerat några sånger, föredrogs Eva Fröbergers prolog, varefter ordet lämnades åt aftonens huvudtalare, fru Jenny Velander, som gav en vacker och talande bild av Birgitta. Fru Anrep Nordin från Vänersborg gav en intressant skildring av ett besök hon avlagt i Birgittaklostret i Rom, där hon bland nunnorna även påträffat en svensk dam. Till slut uppläste föreningens ordförande, fröken Clara Wallmark, det tal kyrkoherde Bruhn höll vid sommarmötet i Strängnäs.

Sköldinge F. K. P. R. högtidlighöll Birgittadagen med ett möte i Valla. Talarstolen och salen i övrigt var rikt dekorerad med blommor och flaggor, allt i röstretts färger. Programmet var rikt och omväxlande. Sedan Eva Fröbergers prolog uppläst, utfördes flera sångnummer synnerligen förtjänstfullt av föreningsmedlemmar. Därefter följde föredrag och sedan intogs förfriskningar. Röstrettslitteratur, flaggor och flygblad hade livlig åtgång och till sist hölls ett medryckande föredrag av förenings ordförande, fru Anna Möller. Nya medlemmar ingingo i föreningen och L. K. P. R:s resolution antogs enhälligt.

Stockholms F. K. P. R. frade Birgittadagen med en fest i Vetenskapsakademiens stora sal, för vilken redogörelse redan lämnats.

Strängnäs F. K. P. R. frade Birgittas minne i sommarmötets lokal. Ett synnerligt gediget, instruktivt och väckande föredrag hölls av fru Ezaline Boheman inför över 200 personer ur alla samhällsklasser, män och kvinnor. Vackra beledsagande ljusbilder förevisades. Högtidlig stämning.

Strömstads F. K. P. R. frade Birgittadagen i ordförandens, fru Anna Hellborns hem med ett trevligt samkväm. Det utsända föredraget upplästes av lärarinnan fröken Dagny Flaum och prologen av fru Hellborn. Mötesdeltagarna instämde i den gemensamma resolutionen.

Sundsvalls F. K. P. R. anordnade en trevlig Birgittafest på K. F. U. M:s lokal. Den var besökt av en intresserad publik, som livligt senterade programmets olika nummer. Hälsningstalet hölls av ordföranden, fröken Elin Wahlquist, som framhöll festens syfte: att ur våra stora minnen, särskilt Birgittaminnet, hämta kraft till gott och nyttigt arbete i nutiden. Fröken Eva Fröbergers prolog framsades av fröken Nanna Fjellström. Därpå någ fru Danielsson på ett förträffligt sätt några sånger, ackompanjerad av fröken Andersson. Birgittaföredraget hölls av fil. mag. fröken Swenson, som skildrade de yttre konturerna av Birgittas liv. Särskilt framhölls de drag i hennes karaktär, som gjorde henne till en föregångskvinna och en politisk personlighet. Föredraget, som framfördes på ett enkelt och synnerligen sympatiskt sätt, applåderades livligt. Därefter följde en vacker och stämningsfull tablå: den heliga Birgitta och hennes dotter Katharina, efter Carl Larssons tavla i Rudebeckska skolan i Göteborg. Den av Landsföreningen föreslagna resolutionen antogs.

Söderköpings F. K. P. R. frade Birgittadagen med en stämningsfull fest på Stads-hotellet, varvid det nya standar, som skänkts föreningen av fru M. Hellström, också invigdes. Ställt mot svenska flaggor och med en hedersvakt av vitklädda unga flickor, upptog standaret salens mittelparti och på estraden, med talarstol i gult, voro växter, samt nedanför dessa, buketter av ringblommor placerade. Efter en högtidsmarsch för piano öppnade ordföranden, fru Malla Grönlund, festen med några inledande ord om dess betydelse samt riktade ett varmt tack till givarinnan, varefter standaret avtäcktes vid tonerna av Stenhammars Sverige. Fru Ugland-Andersson föredrog därefter ett av henne författat högstämt poem, Värtecknet. Sedan ordföranden redogjort för röstrettsfrågans utveckling ute i världen, vidtog Birgittaa- vdelningen med fröken Emma Aulins föredrag, uppläst av fröken Rea Valgren samt avslutad med fröken Eva Fröbergers storstilade dikt Birgitta, varmt och känsligt framsagd av fröken Boel Franek. Resolutionen upplästes av ordföranden och antogs enhälligt. Du gamla, du fria avslutade den officiella delen av festen, varefter ett animerat samkväm med tedrickning vidtog.

Södertälje F. K. P. R. frade Birgittadagen med en anslående fest i Blåbandsföreningens lokal. Talet till Birgittas minne hölls av föreningens ordförande, fru Maria Dehn, varefter fröken A. Söderlund uppläste Eva Fröbergers prolog. Efter ett par musiknummer redogjorde fröken E. Levin för läget för kvinnornas röstrettsfråga just nu. Den vackra festen frades i en allvarlig och värdig stämning. Lokalen var prydd med röstrettsflaggor och blommor i gult och vitt. Föreningen instämde även i L. K. P. R:s uttalande Birgittadagen 1916.

Sölvesborgs F. K. P. R. frade Birgittadagen å stadens godtemplarsal, som festligt dekorerats. Föreningens ordförande, fröken Ebba Hultqvist, höll föredrag om den heliga Birgitta och kamrer N. P. Ohlson, Mjälby, höll ett anslående röstrettsföredrag. Fröken Anna Jönsson föredrog känsligt och vackert några dikter. Fröken Maria Stedt underhöll med sång och fru Almström med musik. Den talrika publiken samlades, sedan resolutionen antagits, till festligt samkväm. Nya medlemmar ingingo i föreningen.

Torshälla F. K. P. R. högtidlighöll Birgittadagen såsom en kvinnornas röstrettsdag i Roxnäs skolhus hos fru Emilie Carlén. Mötet bestades av såväl medlemmar som utomstående. Sedan Eva Fröbergers prolog uppläst, höll ordföranden föredrag om den heliga Birgitta, varefter Landsföreningens mötesresolution antogs. Musik utfördes, och mötet avslöts med ett angenämt samkväm.

Ulricehamns F. K. P. R. frade Birgittaminnet med en enkel festlighet å Stads-hotellet. Den vackra lokalen var rikt eklärrad och röstretts färger, gult och vitt, prydde estrad och tebord. Sedan Eva Fröbergers prolog deklamerats, uppläste ordföranden en minneskrift över den heliga Birgitta. Därpå följde musik och sång samt ett angenämt samkväm.

Umeå F. K. P. R. frade Birgittadagen med en högtidlighet i Allmänna läroverkets stora sal. Sedan seminariekören sjungit Sverige, och ett pianonummer utförts av fru Ohlson, följde ett kortare anförande av fröken Grönfeldt om kvinnöröstretts senaste landvinningar i anknytning till Bir-

gittaminnets betydelse som samlande och ledande symbol i kvinnosaksarbetet. Efter ytterligare ett musiknummer av fru Ohlson höll fröken Astrid Glas ett med stort intresse åhört föredrag om Birgitta. Den av ett hundratal personer besökta festen avslutades med gemensamt avsjungande av Du gamla, du fria.

Uppsala F. K. P. R:s Birgittafton, som lockat fullt hus, blev en fin och stämningsfull fest. Sedan de närvarande hälsats välkomna, överlämnades ordet åt docenten K. B. Westman, som höll ett sakrikt och intressant föredrag om den heliga Birgitta. Härefter uppläste fru Theresia Eurén flera av sina vackra Birgittadikter. Tredje punkten på programmet var sång av fru Clary Swenson, varpå följde ett par pianonummer av fröken H. Fagerlin. Till sist föredrogs den från Landsföreningen utsända resolutionen, som enhälligt antogs av de närvarande.

Valdemarsviks F. K. P. R. anordnade Birgittadagen en fest å Stora hotellet, som var besökt av omkring 200 personer. Därvid förekom uppläsning av Eva Fröbergers prolog och Birgittaföredraget samt sång och musik. Till sist uppfördes Frigga Carlbergs pjäs När begreppen klarna.

Vellanda F. K. P. R. anordnade en Birgittafton i Godtemplarlokalen lördagen den 7 oktober. Festligheten började med uppläsning av Eva Fröbergers prolog samt ett föredrag om den heliga Birgitta, utarbetad av Emma Aulin. Vidare deklamerades dikten Birgitta, författad av Sigrid Leijonhufvud. L. K. P. R:s uttalande upplästes och antogs. Till sist höll friherrinnan Ellen Palmstierna ett klart uttänkt, övertygande och väl framsagt föredrag över ämnet Vårt ansvar inför kommande generationer. Publikerna var talrik och visade sitt intresse genom livliga applåder.

Västerås F. K. P. R. frade sin tioåriga tillvaro i samband med Birgittadagen och den angenäma festen betecknas av stadens olika pressorgan såsom synnerligen lyckad. I den festligt smyckade lokalen samlades en talrik publik och efter avsjungandet unisont av Du gamla, du fria, hälsades de närvarande välkomna av ordföranden, fru Nina Anderson, som efter att ha påmint om dagens betydelse för föreningen, uppläste den resolution, som föreslagits av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt. Därefter följde ett pianosolo, vackert och stämningsfullt, varpå vice ordföranden, fröken A. Löfgren redogjorde för föreningsens 10-åriga verksamhet. Härefter spelades en duett för flöt och piano, vilken av de tacksamma åhörarna mottogs med starka applåder. Därefter framträdde fröken Anna Whitlock och talade över det mycket allvarliga ämnet: Vilka nya uppslag för rösträttsarbetet ha vi fått genom världskriget? Det gripande och allvarliga föredraget gjorde starkt intryck på församlingen och mottogs med varma applåder. Efter föredraget sjöng en flickkvartett ljusst och rent Stenhammars Sverige, varpå telegram upplästes från föreningens stiftarinnan, fru Ann Margret Holmgren, samt dess första ordförande, fru Maja Strandberg. Sedan förevisades tablåer, framställande Kvinnan i historien. Det hela var vackert och stämningsfullt. Till sist avslutades festen med en animerad supé under vilken förekommo tal och sång och ett utbringat leve för föreningen.

Växjö F. K. P. R. frade Birgittaminnet å Stadshuset den 7 oktober. Efter en del föreningsangelägenheter upplästes Birgittaprologen samt av fröken Inez Malm det av fröken Emma Aulin författade föredraget om Birgitta. Resolutionen antogs. Samkväm var efteråt anordnat.

Ystads F. K. P. R. frade Birgittadagen den 9 oktober. Efter hälsningstal av ordföranden, fru Maja Strandberg, hölls föredrag av kyrkoherde Aug. Bruhn, Skepparslöv, över ämnet: Varför böra männen hjälpa kvinnorna i arbetet för den politiska rösträtten? Efter detta utmärkte föredrag antogs L. K. P. R:s resolution. Mötet var besökt av 175 personer. Tvänne synnerligen vackra tablåer med sång av fru Gerda Runqvist-Jakobsson från Tomelilla avslutade den mycket lyckade festligheten. Den ena tablån utgjordes av internationella rösträttsmärket, varvid orden Jus Suffragii lyste i transparent bredvid rättsvisans gudinna, och den andra föreställde Birgitta i bön, med madonnan, som räcker henne kronan. Som avslutning sjöng fru Jakobsson Händels Largo med ackompanjemang av piano och obligatviolin. Vid mötet utdelades tidningen Röstretts för Kvinnor och försändes cirka 200 st. brevkort av Landsföreningens senast utgivna. Nya medlemmar ingingo i föreningen.

Riks 25 50

Allm. 62 96

La fleupiste
Kgl. Hofblomsterhandel
Malmtorgsgatan 6, Stockholm

Vi
kunna
fast-
slå,

att ingen undervisning lämnar ett bättre resultat än vår undervisning pr korrespondens. Tusentals intyg bekräftar detta. Ämnar Ni därför genom ökade kunskaper skaffa Er ökade inkomster, bör Ni vända Er till vårt korrespondensinstitut, som är Nordens äldsta, största och förnämsta. Eder ålder, boningsort eller nuvarande sysselsättning utgöra ej något hinder för undervisningen. Avgifterna äro låga. Betalningsvillkoren synnerligen förmånliga. Inga andra förkunskaper erfordras än att kunna läsa och skriva.

Besluta Er därför redan i dag att ifylla nedanstående kupong, och vi skola omedelbart och utan någon som helst förbindelse å Eder sida sända vårt rikt illustrerade prospekt för den eller de avdelningar, som intressera Er! Insänd kupongen i öppet kuvert, frimärkt med 4 öre.

Hermods Korrespondensinstitut**Östergatan 57 C****Malmö**

Sänd mig gratis och utan förbindelse å min sida Edert illustrerade prospekt för den avdelning, framför vilken jag markerat ett kors (X).

Merkantila institutet
Språkinstitutet
Tekniska institutet
Realskolan
Studentavdelningen
Juridiska avdelningen
Lantbruksavdelningen
Tecknings- och målningsskolan

Namn

Adress

R. f. K. 36 1911 16.

Åtvidabergs F. K. P. R. frade Birgittadagen med ett samkväm för medlemmar och några inbjudna, tillsammans omkring 150 personer. Birgittaföredraget hölls av friherrinnan Louise Adelsvärd. Föreningen antog L. K. P. R:s resolution.

Ångelholms F. K. P. R. frade Birgittadagen med en anslående fest, till vilken en talrik och intresserad publik hade infunnit sig. Föreningens ordförande, fröken Agnes Rosander, hälsade de närvarande välkomna och yttrade därvid, att liksom Birgittas strävan gick ut på, att män och kvinnor gemensamt skulle bidraga till Guds rikets tillkommelse på jorden, så bäres den kvinnliga rösträttsrörelsen upp av hoppet om, att män och kvinnor gemensamt skola bygga upp ett rättfärdigt rike. Sedan Eva Fröbergers livligt senterade prolog på ett dramatiskt sätt föredragits av första lärarinnan i stadens samskola, fröken Mattis Olofsson, uppläste samskollärarinnan fröken Carin Nilsson Emma Aulins föredrag om den heliga Birgitta, vilket åhördes med stor uppmärksamhet och avtackades med en kraftig applåd. Nästa nummer på programmet var en sångavdelning, därvid operasångerskan fru Ragnhild Björklund-Anderberg känsligt och talangfullt, ackompanjerad av stadens främsta pianist, fröken Anna Ljunggren, utförde flera vackra sånger. Härpå följde ett praktigt och övertygande, med livligt bifall emottaget anförande om den kvinnliga rösträtts ter-

Advokat EVA ANDÉN

JURIS KAND.

Rvinnliga Juridiska Byrån

har flyttat till

Lilla Vattugatan 14 - Stockholm C.

Rättegångar o. juridiska uppdrag av alla slag.

KL. 10-4.

Riks tel. 7576.

Allm. tel. 18336.

E. o. Hovrättsnotarien

ELISABETH NILSSONS Advokatbyrå

Södergatan 14, Malmö

Tel. 6137

Rättegångar och Juridiska uppdrag av alla slag.

rängvinster av fröken Rosander. Sedan resolutionen upplästs och antagits, avslutades festen med unisont avsjungande av Du gamla, du fria. Det är att hoppas, att den värdiga och stämmingsfulla festen skall medföra någon terrängvinst åt Angelholms F. K. P. R.

Örebro F. K. P. R. frade Birgittadagen med en stämmingsfull fest. Fru Elsa Perselli hälsade de närvarande välkomna och erinrade i ett kort tal om Birgittaminnet. Därefter överlämnades, genom fru Hanna Bön, ett av föreningsmedlemmar tillverkat, vackert standar av vitt siden. Fru Perselli tackade å föreningsvägnär för den vackra gåvan och fröken Greta Wallin sjöng därefter Stenhammars Sverige. Prologen upplästes av fröken Mathilda Tengvall, och efter ännu ett par sånger lämnades ordet åt aftonens talarinna, fru Ella Billing, som höll föredrag om Kvinnornas samverkan. Efter föredraget antogs enhälligt den av Landsföreningen utsända resolutionen, varpå Du gamla, du fria unisont sjöngs.

Brev från Värmland.

När vår rösträttsdag i Arvika var över, vilken jag hoppas att vår nitiska sekreterare, fröken Elsa Nordström, omnämnt i vår tidning, tyckte undertecknad, att det skulle vara roligt få närvara vid Karlstadsföreningens "dag", som, med giltigt skäl till grund, inföll något senare, och där dagen till ära även standarinviqning skulle äga rum. Alltså skrudade jag mig till fest, fick mig biljett och for med 12-tåget från Arvika. Värdet var gott, visserligen visade solen sig inte vid min avresa, men jag tänkte som så, den hör väl enligt gammal tradition Karlstad till, så vi träffas nog där.

Vägen mellan de båda städerna är ganska vacker, och nu när allt i naturen stod i sin mångskiftande höstprakt och de vackra stränderna speglade sig i de lugnt liggande små insjöarna, tog det sig ännu vackrare ut. Osökt kom den tanken för mig — när skall den dag randas och hur skall det kännas då, när medborgarskap och medansvarighet blir oss förunnat i detta vårt härliga land. Efter ett par timmars resa voro vi emellertid i Karlstad, målet för min färd, men om jag trott att solen där skulle ha säte och stämma, så bedrog jag mig allt, ty regnet öste formligen ned.

I den pigga, för sanning och rätt, stridande Karlstads-tidningen, av mig döpt till Sanningsvittnet, stod F. K. P. R:s fest annonserad att hållas k. 7. I hällregn begav jag mig dit och blev hjärtligt välkomnad av vice ordföranden, fru G. Gullström, och av många andra vänliga rösträttskamrater, med vilka, fastän obekanta, man dock kände sin samhörighet i arbetet för ett och samma mål: medborgarrätt.

Om en stund infann sig ordföranden fru Gerda Hellberg, som även är vår avhållna länsförbundsordförande, och nu vidtog en njutningsrik stund, då fru Hellberg på sitt vanliga blida, älskliga och praktiga sätt utvecklade rösträttsens nuvarande läge och dess segrar på vissa håll. Därefter invigdes Karlstads F. K. P. R:s standar av fru Hellberg med några väl valda, allvarliga och vackra ord, som gävo oss samtliga något att tänka på. Standaret belystes genom de elektriska anordningarna på ett så utmärkt sätt, att rösträttsolen den dagen,

KOOPERATIVA LIV

försäkrings-FOLKET beviljar liv-anstalten försäkringar alla slag. Adress Box 233. Bli ombud! H. K. VASAGATAN 6.

Insätt Edra besparingar

i A.-B. NYA BANKEN.

HOTELL VICTORIA

Norra Smedjegat. 14, (Hörnet av Herkulesg.) Stockholms äldsta, billigaste och mest välkända privathotell. Tyst och fridfullt läge strax vid Brunkebergs- och Gustaf Adolfs torg. Elektriskt ljus o. telefon i rummen.

Vördsamt Fru Greta Schubert.

Post- o. Telegrafadr. HOTELL VICTORIA. Riks 53. Allm. 6657.

Hotel d'Angleterre

Drottninggatan 6

STOCKHOLM

Rikstel. 2142 och 2164

REKOMMENDERAS.

med själv sken vida överträdde till och med själva solen i Karlstad.

Elementarlärarinnan fröken Angman uppläste på ett förtjänstfullt sätt ett par Birgittadikt och under glad stämning intogs sedan gemensam tesupé. Nöjda med vår afton skildes vi därpå och de sista i skaran voro Gerda Hellberg och undertecknad. Vi gjorde upp att ånyo träffas den 19 november på rösträttsmöte i Brunskog, där de bett att få rå om fru Hellberg en dag, och hon välvilligt lovat komma.

Så var den trevliga rösträttsaftonen i Karlstad ett minne blott, men ett ljus och glatt sådant, och morgonen därpå drog jag mina färde hem till Arvika igen.

Måndagen den 23 hade Färgelanda F. K. P. R. möte, vilket jag också fick förmånen att vara med om. Där finns ingen lämplig lokal för möten, utan har fröken Olga Segerberg från Arvika, som arrangerar en fotografistudier därstädes, upplåtit densamma för ändamålet och varannan måndagskväll hålles möte där. Medlemmarna förfärdiga då handarbeten, som skola försäljas till förmån för verksamheten. På detta möte förekom dessutom högläsning av ordföranden, fru Elin Anderson, och av undertecknad några manings- och uppmuntningsord om att fortsätta arbete och kamp tills målet är hunnet. Därefter vidtog kaffeservering samt en insamling, som göres vid varje möte, av ettöringar, som medlemmarna lyckats få sedan föregående tillfälle och som läggas i en literbutelj och å vilka sedan en gång skall anställas gissning. Här kan tillämpas ordspråket: Alla sätt äro bra utom de tråkiga, och nog synes det mig, som om alla "våra", var och en på sitt sätt, försöker att dra sitt strå till stacken. Heder åt dem alla! Kamp höves också den som känner sig ha något att kämpa för. "Cronan."

Holtermans testamente.

På en fest, som föreningen Ynglingavännerna anordnade på Kvinnoklubben i Stockholm lördagen den 4 november, uppfördes fru Asps lilla rösträttspjäs Holtermans testamente inför en publik, som till sista plats fyllde lokalen. De unga amatörerna, som alla voro medlemmar av föreningen, skötte sin sak på ett synnerligen förtjänstfullt sätt och det hela gick med liv och fart. Publiken syntes mycket road och det föreföll, som om de utsädda rösträttsidéerna föll i god jord.

Använd L. K. P. R:s

brevkort och agitationsmärken.

Söders "English School"

Engelska lektioner och översättningar.

Erstagatan 26.

Allm. Tel. Söder 36035.

Annie I. Scott.

JACOBSONS VÄLKÄNDA

TAPISSERI-AFFÄR

24 B Greffuregatan, vid Tattersall.

10 % RABATT — I VAROR — FRITT VAL.

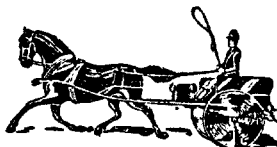

Husqvarna
Central Bobbin

utmärker sig genom utomordentligt lätt gång, mycket stor hastighet, kort nål, stor hållbarhet mot slitage och stor spole. Arbetar därför alltid till ägarens belåtenhet.

En svensk symaskin bör finnas i hvarje svenskt hem.

Arvika Vagnfabrik, Arvika.

Sveriges största fabrik för tillverkning av alla sorters lyx- och arbetskädon

Utställning: David Bagaresgata 1, Sthlm. Priskurant på begäran. Riks t. Arvika 87, Sthlm 4544.

Begär priskurant även å Kullageraxlar.

Kvinnornas Kalender 1917.

På uppdrag av L. K. P. R.

utgiven av

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Göteborg.

Inledes med en dikt av Eva Fröberg och innehåller bl. a. artiklar av Ellen Hagen, Anna Lenah Elgström och Anna Wicksell.

Pris 1 krona.

Hela behållningen tillfaller L. K. P. R:s rese-talarefond.

Rekvitioner ställas till Fröken Hildur Oijer, Göteborg 1.

Ur pressen.

Genom Birgittadagens möten och fester och genom händelserna ute i världen har pressen på en hel del håll åter börjat sysselsätta sig med kvinnornas rösträttsfråga. Med anledning av Birgittadagen skriver sålunda:

Värmlands-Posten:

Dagen är icke alls illa vald. Men om den skall ge någon knuff åt arbetet för kvinnans politiska medborgarrätt, beror ju helt och hållet på hur den friras av kvinnorna själva. Med att avskilja dagar och stunder och ge dem särskilt namn vinner man ingenting. Endast målmedvetet, intensivt och uthålligt arbete för till målet. Om alla matrikelförda medlemmar av F. K. P. R. behärskades av den känslan, att målet är all kamp värd, skulle segerns dag ligga betydligt närmare. Av allt att döma är tiden för ett "stort slag" för kvinnans politiska medborgarrätt icke ogynnsam. När man i ett land som England och bland ledare av dess öden icke blott synes ha nedlagt det intensiva motstånd, som där förefunnits, utan ock börjat fundera på att föra frågan om kvinnornas rösträtt till en snar lösning, då böra icke alla utsikter vara stängda i vårt land.

Under rubriken Ett föredöme skrives om samma ämne i

Strängnäs-Tidningen (höger):

Under sådana förhållanden kan man icke undgå, även om man icke sluter sig till det kvinnliga rösträttskravet, att med respekt och sympati följa kvinnorna i deras framträdande. Då de på sitt fältecken insömmat Sancta Birgittas namn, då hava de härmmed avgivit den tänkbarast vackra programförklaring — den att de vilja fram till politiskt inflytande för att varda i tillfälle att offra, arbeta, strida och om så gäller, lida för vad de anse vara gott, för rättfärdighet inom samhällslivet.

Skånetidningen Dagen skriver:

Det kan icke förnekas, att denna fråga börjar vinna terräng, förmodligen därför att den börjat avlocka större intresse och mera sympati, än vad fallet var till en början. Kriget har så omkastat förhållandena, att en mängd arbete, som tidigare huvudsakligast utträttats av män, nu lagts på de hemmavarande kvinnornas axlar. Så har själva kriget blivit en hävstång för kvinnorösträtten, varpå färskva exempel icke saknas.

Rygghållare

"Perfekt"

Den är oundgänglig för varje ung flicka med anlag för framåtlutande gång.

Uppgif ålder!

Pris pr st. 4.50.

Alla varor expedieras till landsorten mot postförskott + porto.

BUTTERICKS MÖNSTERAFFÄR

Riks 1726. Drottninggatan 57 Allm. 1410. STOCKHOLM

FRU HEDENSKOGS

Privata Förlossningshem

TROLLHÄTTAN

Rikstel. 145

För Sveriges vidkommande torde tiden nu vara så pass mogen, att den svenska riksdagen när som helst kan komma att upptaga frågan till behandling och lösning.

Med anledning av en ledande artikel i Stockholms Dagblad om utsträckt värnplikstid för män och nödvändigheten av "upplärandet av en ny personal — icke värnpliktiga och kvinnor" för de civila tjänsternas uppehållande skriver

Karlstads-Tidningen:

Här visas sålunda — också på grund av krigets erfarenheter — att för försvarets effektivitet vid en svårare påkänning även kvinnorna äro oundgängliga. Den civila försvarslinjen bakom den militära är knappast mindre viktig än denna senare. Och för den ha i alla krigförande land kvinnornas arbetskraft måst tillgripas. I ett nutida nationalkrig stannar värnplikten inte längre inom männens krets, den går utom denna och rycker in även kvinnorna i sitt maskineri.

Men därmed faller också ännu ett av de (sken-)skäl, som från högern brukas framföras mot kvinnornas statsborgarrätt. Kvinnorna lika väl som männen få i nödens stund sätta till sina krafter för att rädda landet, få utföra samma funktioner som vissa värn- eller icke-värnpliktiga män och böra alltså, såsom dessas jämlikar, ha samma rättigheter som de. Detta har också allt mer insetts i mera demokratiska länder. Det mest talande exemplet är ju att Englands premiärminister, som varit en sådan envis motståndare till den kvinnliga rösträtten, nu höjt sig inför krigets tvingande argument.

När man något känner den inverkan som kvinnornas i stor utsträckning utförda civila värnplikt sålunda medfört till förmån för deras politiska rättsskrav, har det sitt intresse att en svensk höger-tidning i en artikel för värnpliktens förlängning även — låt vara blott i förbigående — fått lov att räkna med dem såsom en försvarsfaktor.